

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "แนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การสัมภาษณ์อย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางการเรียนการสอน ปรัชญาการศึกษา ปรัชญาศิลปศึกษา แนวคิดทางศิลปศึกษา การศึกษาศิลปะ ครูศิลปศึกษา และศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รวบรวมมาเป็นแนวทางในการวิจัย

2. การสัมภาษณ์อย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วยจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ดังนี้

- จังหวัดราชบุรี จำนวน 25 โรงเรียน
- จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 26 โรงเรียน
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 18 โรงเรียน
- จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 21 โรงเรียน

จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียน

จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 28 โรงเรียน

ในแต่ละโรงเรียนสุ่มตัวอย่างจำนวนครูศิลปศึกษาโรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง
รวมทั้งสิ้น 127 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบตรวจสอบ
รายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษา ลักษณะแบบสอบถาม
เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน คือ

1) ความหมายของศิลปะและศิลปศึกษา

2) องค์ประกอบของศิลปศึกษา ในด้าน

- หลักสูตร

- ครู

- นักเรียน

- โรงเรียน

- ผู้ปกครองและชุมชน

3) กระบวนการเรียนการสอน ในด้าน

- วิธีสอน

- สื่อการสอน

- การวัดผล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแนวคิดทางการเรียน
การสอนศิลปศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติจริง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุง ดังนี้

3.2.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม

3.2.2 นำมาแบบสอบถามมาดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 (เฉพาะจังหวัดนครปฐม) ได้แก่ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จำนวน 5 คน โรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 6 คน โรงเรียนศรีวิชัย จำนวน 5 คน และกับนิสิตปริญญาโท ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สอนวิชาศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (- Coefficient) ของ Cronbach (ประคอง วรรณสุด, 2528)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

n แทนจำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i แทนความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t แทนความแปรปรวนของคะแนนรวม

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.92

3.2.4 นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึง ศึกษานิเทศเขตการศึกษา 5 เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 5

ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด 6 จังหวัด คือ ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี และขอหนังสือจากผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดแต่ละจังหวัด ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนแต่ละโรงเรียนใน 6 จังหวัด และเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์ในรูปแบบของสิ่งตีพิมพ์ โดยการส่งแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของถึงผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งแนบซองเปล่าติดแสตมป์ เจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนได้โดยสะดวก

4.3 จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 127 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 111 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.40

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) กล่าวคือ

5.1 ข้อมูลแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษา นำมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert Scale (Best, 1981) ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วย	ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเท่ากับ 1

ต่อจากนั้น นำค่าคะแนนแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษามาหาค่าเฉลี่ยหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังจากนั้น นำค่ามัธยฐานเลขคณิตมาแปลความหมายตามเกณฑ์ของ Best (1981) ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

4.50-5.00	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50-4.49	หมายความว่า	เห็นด้วย
2.50-3.49	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ
1.50-2.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย
1.00-1.49	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5.3 เปรียบเทียบแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูศิลปะศึกษา กับสถานภาพในด้านเพศ และระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในด้านอายุ และประสบการณ์ในการสอน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

5.4 เปรียบเทียบแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของครูศิลปะศึกษา ตามทฤษฎีการสอนศิลปะศึกษา กับสถานภาพในด้านเพศ และระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในด้านอายุ และประสบการณ์ในการสอน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาจำแนกออกเป็น 4 ทฤษฎีตามหลักทฤษฎีการสอนศิลปะศึกษาของ Arthur Efland ดังนี้

- 1) ทฤษฎีมิเมติก (Mimetic Theory) ได้แก่ ข้อที่ 1, 8, 12, 14, 19, 21, 25, 29, 35, 37, 42 และ 48
- 2) ทฤษฎีแพรกมาติก (Pragmatic Theory) ได้แก่ ข้อที่ 2, 5, 9, 13, 20, 22, 28, 31, 33, 38, 41 และ 47
- 3) ทฤษฎีเอ็กซ์เพรสซีฟ (Expressive Theory) ได้แก่ ข้อที่ 3, 6, 10, 15, 18, 23, 26, 30, 36, 40, 44 และ 45
- 4) ทฤษฎีออบเจกทีฟ (Objective Theory) ได้แก่ ข้อที่ 4, 7, 11, 16, 17, 24, 27, 32, 34, 39, 43 และ 46

5.5 ข้อมูลแบบปลายเปิด (Open-ended) ซึ่งเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปะศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติจริง นำมาเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่

6. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง